

Møteinnkalling

Utval: Arbeidsutvalet
Møtestad: Telefonmøte
Dato: tysdag 18.2.2014
Tidspunkt: 13.30 – 14.00

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
AU 16/14	Godkjenning av saksliste og innkalling		2003/2670
AU 17/14	Val av eitt AU-medlem til å skrive under protokollen		2003/2670
AU 18/14	Orienteringssaker		2003/2670
AU 19/14	Svar på søknad/øvingsplan angående snøskuterkjøring i Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane Landskapsvernområde		2014/167
AU 20/14	Svar på søknad/øvingsplan angående snøskuterkjøring i Setesdal Vesthei og ryfylkeheiane og Frafjordheiane Landskapsvernområde, Sandnes Røde KOrs Hjelpekorps		2013/5789
AU 21/14	Stavanger turistforening - Søknad om dispensasjontil motorferdsle i samband med utbetring av tursti til Kjerag i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 22/2, Forsand kommune		2013/5090
AU 22/14	Eventuelt		2003/2670

Arkivsaksnr: 2014/167-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 11.02.2014

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalget	19/14	18.02.2014

Søknad/øvingsplan om snøskuterkjøring i Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde og Frafjordheiane landskapsvernområde, Rovernes Beredskapsgruppe

Forvalters innstilling

Forvalters innstilling I henhold til § 48 i Naturmangfoldloven og § 3, punkt 5.3 a i Forskrift om vern av Frafjordheiane landskapsvernområde får Rovernes Beredskapsgruppe Rogaland dispensasjon til kjentmannskjøring med snøskuter i Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernområde og Frafjordheiane landskapsvernområde.

Løyvet gjelder for **to årlige kjentmannsturer** til hvert av disse områdene:

- Ådneram-Taumevatn-Storevatn-Kringlevatn- Litle Aurådalen-Grautheller-Ådneram.
- Ådneram- Grauthellar- Storevann- Taumevatn- Ådneram.
- Ådneram- Børsteinen- Langavatn-Ådneram.

Løyvene gjelder frem til 30.04.2015 og gjelder for inntil fire snøskutere.

Løyvene blir gitt etter disse vilkårene:

- Kjentmannsturene skal gå etter kvistet vinterløype.
- Utover dette er patruljering av de stikka løypene ikke tillat.
- Kjentmannsturene skal varsles, gjennomføres og rapporteres etter retningslinjene fra Miljøverndepartementet.
- Kjentmannsturene fra Ådneram og videre nordover skal samordnes med Sandnes Røde Kors Hjelpekorps og må gjennomføres på samme tid som de har øving.
- For å unngå konflikt med turfolk som bruker DNTs kvistete løyper, skal en så langt som mulig unngå at kjentmannsturer blir gjennomført i vinter- og påskeferien.
- Andre vilkår fremgår av standard løyve.

Verneområdestyret viser til uttalelsen fra politiet, verneforskriftene og rundskrivet fra Miljøverndepartementet og **avslår** søknaden om kjentmannsturer rundt Rosskreppfjorden og via Grautheller fra Langavatn. Verneområdestyret viser til rundskriv fra departementet der det blir presisert at øvelseskjøring skal være strengt nødvendig.

Saksutredelse

Bakgrunn for søknaden

Viser til søknad og øvingsplan fra Rovernes Beredskapsgruppe datert 24.10.2013, og uttalelse fra Sirdal lensmannskontor datert 10.01.2014. Denne søknaden ble behandlet av arbeidsutvalget for SVR 29.1.2014, saken ble da utsatt. Arbeidsutvalget ville ha en bekreftelse på at forslag til vedtak var i samsvar med politiets ~~behov~~ vurdering, da dette ikke kom godt nok frem i uttalelsen forvaltningssekretariatet hadde mottatt fra politiet.

Rovernes Beredskapsgruppe søker om løyve til kjentmannsturer med snøskuter i forbindelse med forebyggende hjelpearbeid til fjells. Det blir søkt om kjentmannskjøring i Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiene landskapsvernområde og i Frafjordheiane landskapsvernområde innenfor grensene til Sirdal kommune, Valle kommune og Bykle kommune.

Det blir argumentert i søknaden fra Rovernes Beredskapsgruppe at redningsaksjoner og ambulanseoppdrag skal kunne gjennomføres så effektivt og sikkert som mulig så er det viktig at mannskapene i hjelpekorpsene er kjent i de aktuelle områdene. Å være kjent betyr for redningstjenesten blant annet følgende:

- Kartlegging av snø – og skredforhold etter værømslag, sterk vind og mye nedbør.
- Innlegging av sporlogg i GPS for sikker navigering i dårlig sikt er viktig.
- At mannskapene er kjent med området/traseen og de lokale snøforhold er med på å øke sikkerheten til mannskapene så vel som de nødstedte.

Rovernes Beredskapsgruppe er stasjonert på Ådneram i Sirdal kommune. De søker om tilsammen 8 kjentmannsturer i Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde. Etter øvingsplanen ønsker de å kjøre etter disse rutene:

- 2 turer :Ådneram- Taumevatn- Storevatn- Kringlevatn- Litle Åurådalen- Grautheller-Ådneram.
- 2 turer:Ådneram- Grautheller- Storevann- Taumevatn- Ådneram.
- 2 turer:Ådneram- Børsteinen-Langavatn- Grautheller.
- 2 turer: rundt Rosskrepp.

Oversiktskart over de omsøkte kjørerutene ligger som vedlegg til saksutredningen.

Aktuelt tidsrom er fra desember til april, og det er kalkulert 3 snøskutere som skal delta på hver øving.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde av 28.4.00.
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2004.
- Forskrift om vern av Frafjordheiane landskapsvernområde av 19.12.03.
- Forvaltningsplan for Frafjordheiane, godkjent mars 2007.
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2004.
- Naturmangfoldloven.
- Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder. Rundskriv fra Miljøverndepartementet, datert 31.01.2013.
- «Retningslinjer for øvingsplanene til fjellredningsgruppene og den frivillige redningstjenesten (FORF) i verneområdet i SVR og Frafjordheiane», utarbeidet av Agder og Rogaland politidistrikt, Statens Naturoppsyn og forvaltingssekretariatet i SVR 16.09.2013.
- Plan for øvingsvirksomhet/vurdering av beredskapsbehovet i Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiene landskapsvernområde, samt Frafjordheiene. Utarbeidet for Rogaland Politidistrikt, Sirdal lensmannskontor 03.01.2013

Med hensyn til Politiet sine uttalelser vil behandlingen av søknadene være innenfor disse rammene:

- Hver redningsgruppe kan få inntil 6 kjentmannsturer.
- Eventuelle løyve til kjentmannsturer blir avgrenset til traseer til turistforeningen sine vinterløyper, andre kvistet skiløyper eller ubrøyta vegtraseer.

Hjemmelsgrunnlag

Verneforskrifter

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000.

Formålet med vernet går frem av kapittel III i Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde:

- “1. Å ta vare på et sammenhengende, særpreget og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområder med et særpreget plante- og dyreliv, stølsområder, beitelandskap og kulturminner.
2. Å ta vare på et sammenhengende fjellområde som leveområde for den sørligste villreinstammen i Europa. “

Motorisert ferdsel i verneområdet reguleres av verneforskriften kapittel IV, punkt 5. Motorisert ferdsel på land er forbudt i landskapsvernområdet - med en del unntak. Forvaltningsstyresmakta kan gi dispensasjon til motorisert transport i noen tilfeller etter kapittel VI. Etter Naturmangfoldloven som ble vedtatt i 2011, er dette kapittelet i verneforskriften erstattet av § 48 i Naturmangfoldloven og dispensasjon i særskilte tilfelle må derfor behandles etter denne paragrafen.

Frafjordheiane landskapsvernområde og de tilgrensende naturreservatene Ørestø og Migaren ble vernet ved kronprinsregentens resolusjon av 19. desember 2003.

Formål med opprettingen av vernet av Frarfjordheiane landskapsvernområde er:

1. å ta vare på en representativt, særpreget og vakkert naturlandskap, med bratte fjord- og dalsider via lavheier opp til glattskurte høyfjell.
2. å ta vare på vann og vassdrag, viktige leveområder for et særmerket plante og dyreliv, geologiske landskapsformer, samt beite og stølslandskap med automatisk fredet freda og nyere tids kulturminne.

Videre heter det at « *allmenheten skal ha muligheten til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging* ».

Motorisert ferdsel i verneområdet reguleres av verneforskriften kapittel IV, punkt 5 i SVR. Motorisert ferdsel på land er forbudt i landskapsvernområdet - med en del unntak. Forvaltningsstyresmakta kan gi dispensasjon til motorisert transport i noen tilfeller etter kapittel VI. Etter Naturmangfoldloven som ble vedtatt i 2011, er dette kapitlet i verneforskriften erstattet av § 48 i Naturmangfoldloven og dispensasjon i særskilte tilfelle må derfor behandles etter denne paragrafen.

For Frarfjordheiane blir motorisert ferdsel i verneområde regulert av verneforskriften §3, punkt 5.1. Her heter det at motorferdsel er forbudt på land og i vann. I §3, punkt 5.3, bokstav a. heter det videre at forvaltningstyremakten kan etter søknad gi dispensasjon til bruk av båt med motor, motorkjøretøy på frossen eller snødekt mark, eller luftfartøy i sammenheng med øvelse.

Naturmangfoldloven

Etter § 7 i Naturmangfoldloven skal de miljørettslige prinsippene i §§ 8- 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Forvaltningsmyndigheten må i alle tiltak som berører naturmangfoldet vurdere søknadene etter disse paragrafene.

§ 48 åpner for at forvaltningsmyndigheten i særskilte tilfeller kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke strider med formål for vernet og heller ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

§ 48 i Naturmangfoldloven «*åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig*»

Det er to vilkår for dispensasjon etter denne bestemmelsen og begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon kan gis:

1. tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og
2. tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål.

Vilkåret om at *tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig* innebærer at dispensasjonsadgangen er snever. Det kan bare dispenseres i de tilfeller tiltaket vil ha begrenset virkning for verneverdiene. Det er mao i første rekke bagatellmessige inngrep som eller forbigående forstyrrelse som er av stor betydning for søker sammenholdt med verneinteressene, som omfattes bestemmelsen. Siktemålet er at verneforskriften ikke uthules gjennom omfattende dispensasjonspraksis.

Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder- Miljøverndepartementet.

Miljøverndepartementet og Justisdepartementet har samarbeidet om utarbeidelsen av rundskrivet for å klargjøre praktiske retningslinjer innenfor rammene av gjeldene lover og forskrifter som kan ivareta redningstjenestens forberedende funksjoner.

Rundskrivet gir en detaljer oversikt over retningslinjene for slik kjentmannskjøring etter Motorferdselloven og verneforskriften, understreker rammene for kjentmannskjøring til hjelpekorpsene og gir også detaljerte retningslinjer for utforming av øvingsplaner og hvordan kjentmannsturene skal varsles og gjennomføres. Rundskrivet legger vekt på at alle typer øvelser inn i et verneområde er søknadspliktig. Øvelser som kan legges utenfor verneområdet skal legges utenfor og at øvelser skal være strengt nødvendige.

Forvaltningssekretariatet har sammen med politiet i Agder og Rogaland gått gjennom rundskrivet på flere møter med de lokale redningsgruppene. Det er også utarbeidet regionale retningslinjer for øvelser i samarbeid med politiet og SNO. Dette er sendt til samtlige hjelpekorps sammen med øvingsplaner, rapportskjema og rutineskriv for gjennomføring av øvelsene.

Forvaltningsmyndighet

Styret for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiene og Frafjordheiene har forvaltningsmyndighet for SVR og Frafjordheiane.

Vurdering

Vurdering av søknaden etter retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder.

Retningslinjene fra Miljøverndepartementet for øvelseskjøring til hjelpekorpsene i verneområdet setter klare grenser for kjentmannskjøring. Med bakgrunn i dette rundskrivet, har politiet i Agder og Rogaland, lokalt SNO (Statens Naturoppsyn) og forvaltningssekretariatet utarbeidet regionale og mer konkrete retningslinjer for øvelseskjøring i våres verneområder:

De regionale retningslinjene understrekker de samme reglene som går frem av rundskrivet fra departementet:

- Alle øvelsene som kan legges utenfor verneområdet, skal legges utenfor.
- Redningstjenesten kan allikevel ha behov for øvelser inn i verneområdet, da særlig for å bli kjent. Denne type kjøring skal være strengt nødvendig.
- Det er ikke behov for stående beredskap inn i verneområdet, og fast patruljering av løypenettet med snøskuter er ikke tillatt.

- Ved akutte behov for merking og sikring kan politiet sette i gang tiltak uten søknad, men det skal meldes i fra til oppsyn og forvaltningsmyndighet.
- Verneområdestyret skal så sant det er råd gi løyve til kjentmannsturer for en fireårig periode.
- Redningsgruppene er selv ansvarlige for å innhente godkjenning til øvelse fra alle aktuelle grunneiere.

Politiet i Rogaland har hatt øvingsplan/søknad fra Sandnes og Stavanger Røde Kors, Roverne og Norsk Folkehjelp til vurdering.

De frivillige gruppene er uomtvistelig et nyttig supplement til de lokale leitegruppene i Sirdal, spesielt i helgene vinterstid. De har mye godt materiell og mange av medlemmene har nødvendig kompetanse for redningsarbeid i fjellheimen. Gruppene er også en nyttig ressurs for helsetjenesten i forbindelse med rene henteoppdrag.

Lensmannen i Sirdal konkluderer med at Røde Kors og Rovernes Beredskapsgruppe får innvilget inntil 6 kjentmannsturer hver i verneområdet, men at det tilstrebes felles øvingsopplegg for turene.

Vurdering av søknaden etter verneforskrift og Naturmangfoldloven

Formål med vernet av Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde går fram av verneforskriften. For vårt verneområde er det særlig lagt vekt på at vi skal ta var på et sammenhengende leveområde for Europas sørligste villreinstamme.

I følge registreringer av villreintrekk og kalvings og beiteområde for villrein er i det omsøkte området merket av flere områder der en skal ta særlig hensyn. I forbindelse med utarbeiding av Heieplanen ble det utarbeidet egne kart over leveområdene, trekk og kalvingsområder for villreinen. Disse kartene viser de omsøkte rutene for kjentmannskjøring vil komme i berøring av viktige villreinområder.

Selv om villreinstammen sør for Blåsjø er redusert er det registreringer gjennom det pågående GPS- prosjektet og gjennom SNO og lokale grunneiere viser at det er det relativt lite villrein i området nord for Ådneram de siste årene. Det arbeides nå målrettet med å øke stammen sør for Blåsjø gjennom avskytingsplaner og gjennom tiltak for å øke trekket nord-sør.

Frafjordheiene blir i liten grad brukt av villreinen, og denne lave bruken har vært normalen for villreinens arealbruk i Frafjordheiane. Dette blir og godt dokumentert av resultatene som kommer frem av GPS- merkeprosjektet (NINA rapport 694/2011). Her er det blant annet dokumenter at ingen av de ni simlene som har nyttet seg av sørområdet har vært i denne delen av Frafjordheiane når de gikk med sender. I Norsk Villreinsenters rapport Kartlegging av villreinens arealbruk i SVR og Setesdal Austhei (NVS rapport 6/2010) er det registrert en villreintrekk vest for Langvatn og et ved Sandvatn. Den omsøkte motorferdselen kommer i kontakt med disse trekkene, men slik situasjonen er i dag, så vil det rolig ikke oppstå en konflikt.

I området øst for Sandvatn, ca 400 meter fra vinterløype, mellom Sandvatn og Lortabu er det registrert to hekkelokaliteter for jaktfalk. Jaktfalk er oppført som nært truet i Norsk Rødliste for arter 2010. Denne arten er svært sårbar for forstyrrelse i nærheten av

reirplass. Egglegging skjer i midten av april, men jaktfalken oppholder seg i reirområde noen uker før dette.

Med hensyn til § 48 i Naturmangfoldloven må det være to vilkår for dispensasjon etter denne bestemmelsen og begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon kan gis:

1. tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og
2. tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål.

En kjentmannstur på snøskuter vil i seg selv kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, men sett under ett omfang av motorisert ferdsel i Sirdal vil det kunne være betydelig. Det er en målsetting for forvaltningsmyndigheten å holde motorisert ferdsel på et minimum, og ikke gi tillatelse til kjøring med snøskuter som ikke er nødvendig. Dersom det skal gis dispensasjon til kjentmannskjøring i det omfang det er søkt om, vil kjøringen krysse viktige trekk og leveområde for villreinen samt kunne gi forstyrrelser for noen rovfugl lokaliteter nær omsøkt kjøretrase. Det må derfor kun gis dispensasjon til kjøring som er helt nødvendig. I denne vurderingen må en også legge vekt på at alle de kommunene det er søkt kjøring i, har oppegående fjellredningstjenester som tar seg av de aller viktigste redningsaksjonene.

Foruten om leveområde og trekkruiter for villrein er det så langt forvaltningen kjenner til registrert noen rødlista rovfugl lokaliteter i nærliggende områder til kjøretrassene det blir søkt om å kjøre, som kan risikere å ta skade av snøskuterkjøring da særlig i mars-april.

Kunnskapsgrunnlaget må etter dette vurderes som relativt godt for å kunne vurdere i hvilken grad kjentmannskjøringen det er søkt om vil ha innvirkning på verneverdier og verneformålet (§ 8 i Naturmangfoldloven).

Kjentmannskjøring medfører i seg selv liten risiko for alvorlige og irreversible skader på naturmangfoldet, men i dette skal en ta hensyn til et større antall snøskutere på en gang og ikke minst presedenshensyn. En kjentmannstur med 10 snøskutere som gjennomføres etter en plan som koordineres med andre hjelpekorps med samme behov vil i liten grad medføre vesentlig skade eller ulempe for naturmangfoldet. Forstyrningen er avgrenset i tid og dreier seg i hovedsak om støy (§ 9 i Naturmangfoldloven).

Det er allikevel viktig at en ikke bare ser på den aktuelle kjøringen isolert sett, men har et langsiktig og helhetlig perspektiv på motorferdselen i området. Faren for forverring av naturmiljøet blir vurdert som liten dersom kjøringen kan avgrenses i omfang (§ 11 i Naturmangfoldloven). Det er ikke mange buer i denne delen av verneområdet, men samlet sett er omfanget av motorferdsel stort og må avgrenses til det som er helt nødvendig.

Etter forvaltningsmyndighetens syn vil den omsøkte motorferdselen i liten grad føre til større belastning på økosystemet i området dersom øvelsene blir koordinert med andre hjelpekorps og avgrenset i omfang (§ 10 i Naturmangfoldloven). I forhold til behovet som er skissert i søknaden, vurderer forvaltningsmyndigheten bruk av snøskuter som det eneste alternativet (§ 12 i Naturmangfoldloven).

Rovernes beredskapsgruppe har ikke fått innvilget løyve til alle kjørerutene de har søkt om. Omsøkt kjørerute fra Ådneram til Børsteinen og videre til Langavatn bør innvilges,

men kjentmannsturer videre over til Grauthellar er det lite hensiktsmessig å gi tillatelse til siden det ikke er stikka løype Langavatn - Grauthellar, jf. politiets uttalelse.

Omsøkt kjørerute rundt Rosskreppfjorden blir heller ikke innvilget, området er mye beferdet av Sira- Kvina ansatte, som igjen er med i Øvre Sirdal leitegruppe. Østsiden av Rosskreppfjorden blir dessuten dekket av leitegruppene i Setesdal. Dette avslaget er i samsvar med holdningen til Sirdal lensmannskontor.

Konklusjon

Den omsøkte motorferdselen vil i liten grad ha en negativ innvirkning på verneverdiene i SVR og Frafjordheiane og kommer ikke i konflikt med verneformålet dersom øvelsene blir koordinert mellom hjelpekorpsene og avgrenset til det som er strengt nødvendig. Det omsøkte kjentmannsturene må og ses på som et viktig tiltak for å sikre en god beredskap og et godt forberedt hjelpekorps.

Vedlegg

Kart over kjøretraseer.

Arkivsaksnr: 2013/5789-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 11.02.2014

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalget	20/14	18.02.2014

Søknad/øvingsplan om snøskuterkjøring i Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde og Frafjordheiane landskapsvernområde, Sandnes Røde Kors Hjelpekorps

Forvalters innstilling

I henhold til § 48 i Naturmangfoldloven og § 3, punkt 5.3 a i Forskrift om vern av Frafjordheiane landskapsvernområde får Sandnes Røde Kors Hjelpekorps dispensasjon til kjentmannskjøring med snøskuter i Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernområde og Frafjordheiane landskapsvernområde.

Løyvet gjelder for **to årlige kjentmannsturer** til hvert av disse områdene:

- Ådneram-Taumevatn-Storevatn-Kringlevatn- Litle Aurådalen-Grautheller-Ådneram.
- Ådneram- Taumevatn-Grønappasset- Gofartdalen-Ådneram.
- Sinnes-Degvass-Mangerne- Sandvatn-Lortabu.

Løyvene gjelder frem til 30.4.2015 og for inntil fire snøskutere.

Løyvene blir gitt med disse vilkårene:

- Kjentmannsturene skal gå etter kvistet vinterløype.
- Utover dette er patruljering av de stikka løypene ikke tillatt.
- Kjentmannsturene skal varsels, gjennomføres og rapporteres etter retningslinjene fra Miljøverndepartementet.
- Kjentmannsturene fra Ådneram skal samordnes med Rovernes Beredskapsgruppe og må gjennomføres på samme tid som de har øving.
- Alle kjentmannsturene må avsluttes før 30.april hvert år.
- For å unngå konflikt med turfolk som bruker DNTs kvistete løyper skal en så langt som mulig unngå at kjentmannsturer blir gjennomført i vinter- og påskeferie.
- Andre vilkår fremgår av standard løyve.

Verneområdestyret viser til uttalelsen fra politiet, verneforskriftene og rundskrivet fra Miljøverndepartementet og **avslår** søknaden om kjentmannstur fra Haugen til

Øyuvsbu/Håheller og Suleskard. Verneområdestyret viser til rundskriv fra departementet der det blir presisert at øvelseskjøring skal være strengt nødvendig.

Saksopplysninger

Bakgrunn for søknaden

Viser til søknad og øvingsplan fra Sandnes Røde Kors Hjelpekorps datert 08.01.2014, og uttalelse fra Sirdal lensmannskontor datert 10.01.2014. Denne søknaden ble behandlet av arbeidsutvalget for SVR 29. 01.2014, saken ble da bestemt utsatt. Arbeidsutvalget ville ha en bekreftelse på at forslag til vedtak var i samsvar med politiets behov, da dette ikke kom godt nok frem i uttalelsen forvaltningssekretariatet hadde mottatt fra politiet.

Sandnes Røde Kors Hjelpekorps søker om løyve til kjentmannsturer med snøskuter i forbindelse med forebyggende hjelpearbeid til fjells. Det blir søkt om kjentmannskjøring i Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiene landskapsvernområde i Forsand, Sirdal og Valle kommune.

Det blir argumentert i søknaden fra Sandnes Røde Kors Hjelpekorps at redningsaksjoner og ambulanseoppdrag skal kunne gjennomføres så effektivt og sikkert som mulig så er det viktig at mannskapene i hjelpekorpsene er kjent i de aktuelle områdene. Å være kjent betyr for redningstjenesten blant annet følgende:

- Kartlegging av snø – og skredforhold etter væromslag, sterk vind og mye nedbør.
- Innlegging av sporlogg i GPS for sikker navigering i dårlig sikt er viktig.
- At mannskapene er kjent med området/traseen og de lokale snøforhold er med på å øke sikkerheten til mannskapene så vel som de nødstedte.

Sandnes Røde Kors Hjelpekorps er stasjonert på Sinnes i Sirdal kommune. De søker om tilsammen 17 kjentmannsturer i Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde. Etter øvingsplanen ønsker de å kjøre etter disse rutene:

- Ådneram- Taumevatn- Storevatn- Kringlevatn- Litle Åurådalen- Grautheller- Ådneram.
- Ådneram- Taumevatn- Grønappasset- Gofartdalen- Ådneram
- Haugen-Øyuvsbu- Håheller-Suleskard (evt Joggedalen).
- Sinnes- Degevass- Mangerne- Sandvatn- Lortabu.

Oversiktskart av de omsøkte kjørerutene ligger som vedlegg til saksutredningen.

Aktuelt tidsrom er fra januar til april, og det er kalkulert 4 personer som skal delta på hver øving.

En generell påtegning/anbefaling for øvingsplanen er tidligere sendt verneområdestyret fra Norges Røde Kors hjelpekorps sentralt.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde av 28.4.00.

- Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2004.
- Forskrift om vern av Frafjordheiane landskapsvernområde av 19.12.03.
- Forvaltningsplan for Frafjordheiane, godkjent mars 2007.
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2004.
- Naturmangfoldloven.
- Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder. Rundskriv fra Miljøverndepartementet, datert 31.01.2013.
- «Retningslinjer for øvingsplanene til fjellredningsgruppene og den frivillige redningstjenesten (FORF) i verneområdet i SVR og Frafjordheiane», utarbeidet av Agder og Rogaland politidistrikt, Statens Naturoppsyn og forvaltingssekretariatet i SVR 16.09.2013.
- Plan for øvingsvirksomhet/vurdering av beredskapsbehovet i Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiene landskapsvernområde, samt Frafjordheiene. Utarbeidet for Rogaland Politidistrikt, Sirdal lensmannskontor 03.01.2013.

Med hensyn til Politiet sine uttalelser vil behandlingen av søknadene være innenfor disse rammene:

- Hver redningsgruppe kan få inntil 6 kjentmannsturer.
- Eventuelle løyve til kjentmannsturer blir avgrenset til traseer til turistforeningen sine vinterløyper, andre kvistet skiløyper eller ubrøyta vegtraseer.

Hjemmelsgrunnlag

Verneforskrifter

- Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000.

Formålet med vernet går frem av kapittel III i Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde:

- “1. Å ta vare på et sammenhengende, særpreget og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområder med et særpreget plante- og dyreliv, stølsområder, beitelandskap og kulturminner.
2. Å ta vare på et sammenhengende fjellområde som leveområde for den sørligste villreinstammen i Europa. “

Motorisert ferdsel i verneområdet reguleres av verneforskriften kapittel IV, punkt 5. Motorisert ferdsel på land er forbudt i landskapsvernområdet - med en del unntak. Forvaltningsstyresmakta kan gi dispensasjon til motorisert transport i noen tilfeller etter kapittel VI. Etter Naturmangfoldloven som ble vedtatt i 2011, er dette kapittelet i verneforskriften erstattet av § 48 i Naturmangfoldloven og dispensasjon i særskilte tilfelle må derfor behandles etter denne paragrafen.

Frafjordheiane landskapsvernområde og de tilgrensende naturreservatene Ørestø og Migaren ble vernet ved kronprinsregentens resolusjon av 19. desember 2003.

Formål med opprettingen av vernet av Frafjordheiane landskapsvernområde er:

1. å ta vare på en representativt, særpreget og vakkert naturlandskap, med bratte fjord- og dalsider via lavheier opp til glattskurte høyfjell.

2. å ta vare på vann og vassdrag, viktige leveområder for et særmerket plante og dyreliv , geologiske landskapsformer, samt beite og stølslandskap med automatisk fredet freda og nyere tids kulturminne. Videre heter det at « *allmenheten skal ha muligheten til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging*».

Motorisert ferdsel i verneområdet reguleres av verneforskriften kapittel IV, punkt 5 i SVR. Motorisert ferdsel på land er forbudt i landskapsvernområdet - med en del unntak. Forvaltningsstyresmakta kan gi dispensasjon til motorisert transport i noen tilfeller etter kapittel VI. Etter Naturmangfoldloven som ble vedtatt i 2011, er dette kapitlet i verneforskriften erstattet av § 48 i Naturmangfoldloven og dispensasjon i særskilte tilfelle må derfor behandles etter denne paragrafen.

For Frafjordheiene blir motorisert ferdsel i verneområde regulert av verneforskriften §3, punkt 5.1. Her heter det at motorferdsel er forbudt på land og i vann. I §3, punkt 5.3, bokstav a. heter det videre at forvaltningstyremakten kan etter søknad gi dispensasjon til bruk av båt med motor, motorkjøretøy på frossen eller snødekt mark, eler luftfartøy i sammenheng med øvelse.

Omsøkte kjentmannskjøring fra Sinnes til Degevass videre til Mangerne- Sandvatn og Lortabu kommer etter vårt syn inn under §3 punkt 5.1, og krever derfor dispensasjon for å kunne gjennomføres jamfør §3, punkt 5.3, bokstav a.

Naturmangfoldloven

Etter § 7 i Naturmangfoldloven skal de miljørettslige prinsippene i §§ 8- 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Forvaltningsmyndigheten må i alle tiltak som berører naturmangfoldet vurdere søknadene etter disse paragrafene.

§ 48 åpner for at forvaltningsmyndigheten i særskilte tilfeller kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke strider med formål for vernet og heller ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

§ 48 i Naturmangfoldloven «*åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig*»

Det er to vilkår for dispensasjon etter denne bestemmelsen og begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon kan gis:

1. tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og
2. tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål.

Vilkåret om at *tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig* innebærer at dispensasjonsadgangen er snever. Det kan bare dispenseres i de tilfeller tiltaket vil ha begrenset virkning for verneverdiene. Det er mao i første rekke bagatellmessige inngrep som eller forbigående forstyrrelse som er av stor betydning for søker

sammenholdt med verneinteressene, som omfattes bestemmelsen. Siktemålet er at verneforskriften ikke uthules gjennom omfattende dispensasjonspraksis.

Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder- Miljøverndepartementet.

Miljøverndepartementet og Justisdepartementet har samarbeidet om utarbeidelsen av rundskrivet for å klargjøre praktiske retningslinjer innenfor rammene av gjeldene lover og forskrifter som kan ivareta redningstjenestens forberedende funksjoner.

Rundskrivet gir en detaljer oversikt over retningslinjene for slik kjentmannskjøring etter Motorfedselloven og verneforskriften, understreker rammene for kjentmannskjøring til hjelpekorpsene og gir også detaljerte retningslinjer for utforming av øvingsplaner og hvordan kjentmannsturene skal varsles og gjennomføres. Rundskrivet legger vekt på at alle typer øvelser inn i et verneområde er søknadspliktig. Øvelser som kan legges utenfor verneområdet skal legges utenfor og at øvelser skal være strengt nødvendige.

Forvaltningssekretariatet har sammen med politiet i Agder og Rogaland gått gjennom rundskrivet på flere møter med de lokale redningsgruppene. Det er også utarbeidet regionale retningslinjer for øvelser i samarbeid med politiet og SNO. Dette er sendt til samtlige hjelpekorps sammen med øvingsplaner, rapportskjema og rutineskriv for gjennomføring av øvelsene.

Forvaltningsmyndighet

Styret for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiene og Frafjordheiene har forvaltningsmyndighet for SVR og Frafjordheiane.

Vurdering

Vurdering av søknaden etter retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder.

Retningslinjene fra Miljøverndepartementet for øvelseskjøring til hjelpekorpsene i verneområdet setter klare grenser for kjentmannskjøring. Med bakgrunn i dette rundskrivet, har politiet i Agder og Rogaland, lokalt SNO (Statens Naturoppsyn) og forvaltningssekretariatet utarbeidet regionale og mer konkrete retningslinjer for øvelseskjøring i våres verneområder:

De regionale retningslinjene understrekker de samme reglene som går frem av rundskrivet fra departementet:

- Alle øvelsene som kan legges utenfor verneområdet, skal legges utenfor.
- Redningstjenesten kan allikevel ha behov for øvelser inn i verneområdet, da særlig for å bli kjent. Denne type kjøring skal være strengt nødvendig.
- Det er ikke behov for stående beredskap inn i verneområdet, og fast patruljering av løypenettet med snøskuter er ikke tillatt.
- Ved akutte behov for merking og sikring kan politiet sette i gang tiltak uten søknad, men det skal meldes i fra til oppsyn og forvaltningsmyndighet.
- Verneområdestyret skal så sant det er råd gi løyve til kjentmannsturer for en fireårig periode.

- Redningsgruppene er selv ansvarlige for å innhente godkjenning til øvelse fra alle aktuelle grunneiere.

Politiet i Rogaland har hatt øvingsplan/søknad fra Sandnes og Stavanger Røde Kors, Roverne og Norsk Folkehjelp til vurdering.

«De frivillige gruppene er uomtvistelig et nyttig supplement til de lokale leitegruppene i Sirdal, spesielt i helgene vinterstid. De har mye godt materiell og mange av medlemmene har nødvendig kompetanse for redningsarbeid i fjellheimen. Gruppene er også en nyttig ressurs for helsetjenesten i forbindelse med rene henteoppdrag».

Lensmannen i Sirdal konkluderer med at Røde Kors og Roverne får innvilget inntil 6 kjentmannsturer hver i verneområdet, men at det tilstrebes felles øvingsopplegg for turene.

Vurdering av søknaden etter verneforskrift og Naturmangfoldloven

Formål med vernet av Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde går fram av verneforskriften. For vårt verneområde er det særlig lagt vekt på at vi skal ta var på et sammenhengende leveområde for Europas sørligste villreinstamme.

I følge registreringer av villreintrekk og kalvings og beiteområde for villrein er i det omsøkte området merket av flere områder der en skal ta særlig hensyn. I forbindelse med utarbeiding av Heieplanen ble det utarbeidet egne kart over leveområdene, trekk og kalvingsområder for villreinen. Disse kartene viser de omsøkte rutene for kjentmannskjøring vil komme i berøring av viktige villreinområder.

Selv om villreinstammen sør for Blåsjø er redusert er det registreringer gjennom det pågående GPS- prosjektet og gjennom SNO og lokale grunneiere viser at det er relativt lite villrein i området nord for Ådneram de siste årene. Det arbeides nå målrettet med å øke stammen sør for Blåsjø gjennom avskytingsplaner og gjennom tiltak for å øke trekket nord-sør.

Frafjordheiene blir i liten grad brukt av villreinen, og denne lave bruken har vært normalen for villreinens arealbruk i Frافjordheiane. Dette blir og godt dokumentert av resultatene som kommer frem av GPS- merkeprosjektet (NINA rapport 694/2011). Her er det blant annet dokumentert at ingen av de ni simlene som har nyttet seg av sørområdet har vært i denne delen av Frافjordheiane når de gikk med sender. I Norsk Villreinsenters rapport Kartlegging av villreinens arealbruk i SVR og Setesdal Austhei (NVS rapport 6/2010) er det registrert en villreintrekk vest for Langvatn og et ved Sandvatn. Den omsøkte motorferdselen kommer i kontakt med disse trekkene, men slik situasjonen er i dag, så vil det rolig ikke oppstå en konflikt.

I området øst for Sandvatn, ca 400 meter fra vinterløype, mellom Sandvatn og Lortabu er det registrert to hekkelokaliteter for jaktfalk. Jaktfalk er oppført som nært truet i Norsk Rødliste for arter 2010. Denne arten er svært sårbar for forstyrrelse i nærheten av reirplass. Egglegging skjer i midten av april, men jaktfalken oppholder seg i reirrområde noen uker før dette.

Med hensyn til § 48 i Naturmangfoldloven må det være to vilkår for dispensasjon etter denne bestemmelsen og begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon kan gis:

1. tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og
2. tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål.

En kjentmannstur på snøskuter vil i seg selv kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, men sett under ett omfang av motorisert ferdsel i Sirdal vil det kunne være betydelig. Det er en målsetting for forvaltningsmyndigheten å holde motorisert ferdsel på et minimum, og ikke gi tillatelse til kjøring med snøskuter som ikke er nødvendig. Dersom det skal gis dispensasjon til kjentmannskjøring i det omfang det er søkt om, vil kjøringen krysse viktige trekk og leveområde for villreinen samt kunne gi forstyrrelser for noen rovfugl lokaliteter nær omsøkt kjøretrase. Det må derfor kun gis dispensasjon til kjøring som er helt nødvendig. I denne vurderingen må en også legge vekt på at alle de kommunene det er søkt kjøring i, har oppegående fjellredningstjenester som tar seg av de alle viktigste redningsaksjonene.

Foruten om leveområde og trekkruiter for villrein er det så langt forvaltningen kjenner til registrert noen rødlista rovfugl lokaliteter i nærliggende områder til kjøretrassene det blir søkt om å kjøre, som kan risikere å ta skade av snøskuterkjøring da særlig i mars-april.

Kunnskapsgrunlaget må etter dette vurderes som relativt godt for å kunne vurdere i hvilken grad kjentmannskjøringen det er søkt om vil ha innvirkning på verneverdier og verneformålet (§ 8i Naturmangfoldloven).

Kjentmannskjøring medfører i seg selv liten risiko for alvorlige og irreversible skader på naturmangfoldet, men i dette skal en ta hensyn til et større antall snøskutere på en gang og ikke minst presedenshensyn. En kjentmannstur med flere snøskutere som gjennomføres etter en plan som koordineres med andre hjelpekorps med samme behov vil i liten grad medføre vesentlig skade eller ulempe for naturmangfoldet. Forstyrningen er avgrenset i tid og dreier seg i hovedsak om støy (§ 9 i Naturmangfoldloven).

Det er allikevel viktig at en ikke bare ser på den aktuelle kjøringen isolert sett, men har et langsiktig og helhetlig perspektiv på motorferdselen i området. Faren for forverring av naturmiljøet blir vurdert som liten dersom kjøringen kan avgrenses i omfang (§ 11 i Naturmangfoldloven). Det er ikke mange buer i denne delen av verneområdet, men samlet sett er omfanget av motorferdsel stort og må avgrenses til det som er helt nødvendig.

Etter forvaltningsmyndighetens syn kan den omsøkte motorferdselen i liten grad føre til større belastning på økosystemet i området dersom øvelsene blir koordinert med andre hjelpekorps og avgrenset i omfang (§ 10 i Naturmangfoldloven). I forhold til behovet som er skissert i søknaden, vurderer forvaltningsmyndigheten bruk av snøskuter som det eneste alternativet (§ 12 i Naturmangfoldloven).

Sandnes Røde Kors Hjelpekorps bør etter sekretariatet sitt syn ikke få innvilget løyve til alle kjørerutene de har søkt om. Omsøkt kjørerute fra Haugen- Øyuvsbu- Håheller-Suleskard ser forvaltningssekretariatet det som lite hensiktsmessig å gi tillatelse til siden området er mye beferdet av Sira – Kvina ansatte som igjen er med i Øvre Sirdal leitegruppe. Øyuvsbu er også svært godt dekket av leitegrupper i Setersdal. Disse vil i all hovedsak bli satt inn i søk i dette området. Dette avslaget er også samsvar med holdningen til Lensmannskontoret i Sirdal – jf. epost datert 3. februar 2014.

Konklusjon

Den omsøkte motorferdselen vil i liten grad ha en negativ innvirkning på verneverdiene i SVR og Frafjordheiane og kommer ikke i konflikt med verneformålet dersom øvelsene blir koordinert mellom hjelpekorpsene og avgrenset til det som er strengt nødvendig. Det omsøkte kjentmannsturene må og ses på som et viktig tiltak for å sikre en god beredskap og et godt forberedt hjelpekorps.

Vedlegg

Kart over kjøretraseer.

Arkivsaksnr: 2013/5090-0

Saksbehandler: Alf Odden

Dato: 12.02.2014

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalget	21/14	18.02.2014

Stavanger turistforening - Søknad om dispensasjon til motorferdsle i samband med utbetring av tursti til Kjerag i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 22/2, Forsand kommune

Forvalters innstilling

I medhald av §48 i Naturmangfaldslova får Stavanger turistforening løyve til å gjennom føre så mange helikoptertransportar som er naudsynt for å gjennomføre sikrings- og tilretteleggingstiltak på turstien mellom Øydegardsstøl og Kjerag. Løyve gjeld transport frå tre kartfesta lokalitetar for uttak av stein og fram til byggestadane langs turstien.

Stavanger turistforening får og løyve til ein tur med tre snøskutarar for å spreie ut svart kalk på stadane kor det skal takast ut stein for å sikre raskare snøsmelting. Snøskuter transporten skal ta til i Hunnedalen og følgje kjøreruta Sandvatn-Langavatn-Kjerag.

Løyvet gjeld for tidsrommet 15.04-15.07.2014

Løyve blir gjeve med desse vilkåra:

Dato for oppstart av transportane må meldast inn til forvaltningsstyresmakta så snart dei ligg føre.

Rapportskjema over kor mange transportar som er gjennomførde må sendast inn til forvaltningssekretariatet innan 1 desember 2014.

Andre vilkår går fram av standard løyve.

Saksopplysninger

Bakgrunn for søknaden

Viser til søknad frå Stavanger turistforening datert 08.11.2013, og prosjektbeskriving datert 25.08.2013.

Stavanger turistforening (STF) søker om eit naudsynt antall helikoptertransportar for å gjennomføre sikrings og tilretteleggingstiltak på turstien mellom Øydegardsstøl og Kjerag. Søknaden gjeld løyve til å

transportere stein til byggearbeida frå tre lokalitetar og fram til stien. Transportstrekninga frå uttaksstadane for stein er om lag 500m.

Stavanger turistforening søkar i tillegg om ein tur med tre snøskutarar for å spreie ut svart kalk på stadane kor det skal takast ut stein for å sikre raskare snøsmelting. Snøskutertransporten vil ta til i Hunnedalen og følgje kjøreruta Sandvatn-Langavatn-Kjerag. Alle tiltaka er lokalisert i Frafjordheiane landskapsvernområde på gnr/bnr, 22/2, i Forsand kommune, men snøskutertransporten frå Hunnedalen vil og berøre Gjesdal og Sirdal kommunar. Alle tiltaka er planlagt gjennomført i løpet av tre veker frå snøen går våren og sommaren 2014.

Stien mellom Øydegardsstøl og Kjerag er om lag 5 km, og 4.5 km ligg inne i Frafjordheiane landskapsvern område. Kjerag er eit svært populært turmål for både norske og utanlandske turistar, og ein reknar med at så mange som 30.000 nytta stien i 2013. Basert på utviklinga på Preikestolen reknar ein og med at trafikken vil auke ytterlegare i åra framover.

Mykje av stien går på bart fjell og tålar såleis mykje slitasje, men på stader med lausmassar er det store erosjonsskadar i terrenget. Her er det planlagt steintrapper og steinsettingar som samlar ferdsla på ein sti. Den nye stien er planlagt med ein breidd opptil 100-120 cm. Steinen til byggearbeida vil bli henta frå tre steinurer i nærleiken av stien, og to av desse ligg inne i verneområde.

Stavanger turistforening fekk løyve til å gjennomføre sikrings- og tilretteleggingstiltaka på stien til Kjerag i AU sak 63/2013.

Kartfesting og bilete av dei ulike tiltaka er vist i vedlegga til saksframlegget. Bak i saksframlegget ligg og sjølve søknaden frå STF.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Frafjordheiane landskapsvernområde av 30.01.2004.
- Forvaltingsplan for Frafjordheiane, godkjend mars 2007.
- Naturmangfaldlova.

Heimelsgrunnlag

Frafjordheiane landskapsvernområde og dei tilgrensande naturreservata Ørestø og Migaren vart oppretta ved Kronprinsregenten sin resolusjon 19.12.2003. Direktoratet for naturforvaltning vedtok 30.01.2004 ei mindre endring i verneforskrifta

Føremålet med opprettinga av Frafjordheiane landskapsvernområde er etter §2 mellom anna:

- å ta vare på eit representativt, særprega og vakkert landskap, med bratte fjord- og dalsider via lågheiar opp til glattskurt høgfjell.
- å ta vare på vatn og vassdrag, viktige leveområde for eit særmerkt plante- og dyreliv, geologiske landskapsformer, samt beite- og stølslandskap med automatisk freda og nyare tids kulturminne.

Vidare heter det at *"Allmenta skal ha høve til naturoppleving gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med lita grad av teknisk tilrettelegging"*.

Motorisert ferdsel i verneområdet vert regulert av verneforskrifta §3, punkt 5.1. Her heter det at motorferdsel er forbode på land og i vatn, og vidare at *"Flyging lågare enn 300 m over bakken, og landing og start med motordrivne luftfarty er forbode. Henting og bringing av passasjerar og gods, der luftfartyet ikkje er nær bakken, er og forbode"*. I §3, punkt 5.2 er det nemnt einskilte unnatak frå forbodet og i §3, punkt 5.3 er det lista opp fleire tiltak som forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til etter søknad.

Etter forvaltningsmyndigheita si vurdering kjem dei omsøkte helikopter- og snøskutertransportane ikkje inn under nokre av dei tiltaka som er nemnt i §3, punkt 5.2 og 5.3 i verneføreskrifta for Frafjordheiane

landskapsvernområde. Dispensasjonssøknaden må derfor handsamast etter §48 Naturmangfaldlova som har avløyst dei generelle dispensasjonsreglane i §4 i verneføreskrifta.

Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane har forvaltningsmynde for Frafjordheiane landskapsvernområde.

I §48 i Naturmangfaldslovaheiter det at "Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig".

Rundskrivet *Forvaltning av verneforskrifter* (Direktoratet for naturforvaltning nov. 2001, revidert 2009) gir i kapittel. 6 føringer for dispensasjonsbehandling etter § 48. I følge rundskrivet må følgende to vilkår begge være oppfylt for å kunne gi dispensasjon:

- Tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.
- Tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål".

Det følger av samme retningslinjer at forvaltningsmyndigheten særlig bør vurdere presedensvirkninger av en dispensasjon.

Vurdering

Naturmangfaldlova

Etter § 7 i Naturmangfaldlova skal dei miljørettslege prinsippa i §§ 8 til 12 leggest til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndigheit. Forvaltningsmyndigheita må ved alle tiltak som vedkjem naturmangfaldet vurdere søknadane etter desse paragrafane, og desse vurderingane skal gå fram av vedtaket.

Innverknad på verneverdiar og verneføremål

Kjeragplatået ligg 1000m rett over Lysefjorden, og utgjør eitt til dels flatt landskap dominert av fjell i dagen og elles skrin vegetasjon. Stien frå Øydegardstøl kjem inn i verneområde om lag 800 moh og kryssar to djupe tverrdalar på veg inn til Kjerag. I disse dalane er det meir lausmassar og eit meir samanhengande vegetasjonsdekke. Denne delen av Frafjordheiane blir i liten grad brukt av villreinen og denne låge bruken har vore mønsteret ei tid. Dette blir og stadfesta av resultatata frå NINA sitt GPS-merkeprosjekt (NINA rapport 694/2011). Her er det dokumentert at ingen av dei ni simlene som har nytta sørområdet har vore i nærleiken av området der arrangementet skal gjennomførast den tida dei hadde sendar. I Norsk Villreinsenters rapport Kartlegging av villreinens arealbruk i Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei (NVS rapport 6/2010) er det ikkje registrert villreintrekk i dette området.

Kunnskap om naturmangfaldet i området baserar seg og på Direktoratet for naturforvaltning sin naturdatabase med innsyn til sensitiv informasjon (www.naturbase.no). Så langt forvaltningsstyresmakta kjenner til etter søk i Naturbase, er det ikkje registrert informasjonen om prioriterte arter, trua eller nær trua arter på Norsk rødliste for arter 2010 eller andre verdifulle arter. Det er heller ikkje informasjon om utvalte naturtypar, trua eller nær trua naturtypar på Norsk rødliste for naturtypar 2011 eller andre verdifulle naturtypar. Det har ikkje komme fram andre opplysningar som tyder på at det finns slike arter og/eller naturtypar i det aktuelle område. I følge Fylkesmannen i Rogaland (2001) er områda rundt Kjerag gjennomgåande artsfattige.

Kunnskap om kulturminne i området baserar seg på Riksantikvaren sin kulturminnebase (www.asketadden.no). Det er ikkje registrert kulturminne i nærleiken av det omsøkte tiltaket.

Kjeragplatået blir besøkt av om lag 30.000 fotturistar kvar sesong. Trafikken er størst i juli og august og større i helgane enn på kvardagar.

Kunnskapsgrunnlaget (§8) som ligg føre for å vurdere dei omsøkte tiltaka sin innverknad på verneverdiar og verneføremål, må derfor vurderast som tilstrekkeleg til at forvaltningsstyresmakta kan fatte vedtak i saka. §9 om "Føre var prinsippet" vil derfor bli tillagt mindre vekt i dei følgjande vurderingane.

§10 tek føre seg den samla belastninga av økosystemet i området. Det er ingen større tekniske installasjonar på Kjeragplatået utover ei mindre kvilehytte og eksisterande stiar. På veg inn til Kjerag er det ikkje andre inngrep enn stien og tidlegare sikrings- og tilretteleggingstiltak på denne. Forvaltningsstyresmakta vurderar dei omsøkte sikrings- og tilretteleggingstiltaka som heilt naudsynte med omsyn til den svært omfattande bruken av område. Slitasje- og erosjonsskadane er stadvis omfattande med dagens sti, og tryggleiken til fotturistane er problematisk i dårleg vær. Etter forvaltningsstyresmakta si vurdering vil dei omsøkte tiltaka redusere slitasjen på terrenget nær stien og betre tryggleiken for dei besøkande på Kjerag. Tiltaka vil heller ikkje berøre truga artar eller naturtypar, men motorferdsla vil verke forstyrrende for dyre- og fuglelivet dei vekene transportane går føre seg. Det er fare for at dei som besøker Kjerag før sesongen kan få redusert si naturoppleving i samband med byggearbeida og motorferdsla.

§12 omhandlar miljøforsvarleg teknikkar, driftsmetodar og lokalisering. Forvaltningsstyresmakta vurderer dei planlagde tiltaka som ei god løysing på dei eksisterande problema. Forvaltningsstyresmakta vurderer og utak av lokal stein som krev lite transport som ei betre løysing enn å transportere stein inn i verneområde. §11 legg til grunn at eventuelle kostnader ved miljøforringing skal bærast av tiltakshavar. Tiltakshavar er fullt og heilt ansvarleg for ei miljømessig god løysing.

Konklusjon

Dei omsøkte tiltaka vil berre i liten grad ein negativ innverknad på verneverdiane i Frafjordheiane landskapsvernområde og vil i liten grad komme i konflikt med verneføremålet. Dei omsøkte tiltaka vil til ein viss grad fremme verneføremålet og verneverdiane ved å redusere skadar på vegetasjon og landskap, og ved å betre tryggleiken til dei besøkande på Kjerag.

Kart over tiltaket:

Søknad frå STF:

SVR
Postboks 4
4747 Valle

Stavanger 8.11.2013

Søknad om tillatelse for å utbedre av sti Øygardsstøl – Kjerag-Langavatn og helikoptertransport samt ein skutertransport inne i SVR område for 2014

Den største utbedringen er stien frå p-plass Øygardsstøl og opp til Kjerag. Det er planer om å legge ned betydelige ressurser for å utbedre stien i 2014

Se for øvrig Vedlegg:

Plan oppgradering sti Kjerag

Kjerag sti med beskrivelse på kart

Kjerag sti oppgradering og Finansieringsplan

Det er behov for helikoptertransport for å frakte stein til sti frå nærliggende områder.(se vedlegg siste side på Kjeragsti del 1-4 med Beskrivelse) Startsted vil være Stølsdalen (lyse si anleggshytte)

Det søkes herved om tillatelse til det antall turer som trengs for å fullføre prosjektet

Dette planlegges å utføres over 3 uker så snart snøen er smeltet i samarbeid med Geirr Vettir som har ansvaret for Sherpaene frå Nepal. Sherpaene skal gjøre steinarbeidet på stien og plukke ut steinene før transport med helikopter

Det søkes også om tillatelse til på ta ut stein i nærheten av stien (se plan) til bruk på stien.

Det søkes også om 1 stk skutertur for 3snøskutere (Inge Marton Øvstebø, Per Henriksen og Erik Gram Kverneland) for å legge sort kalk over der som det er tiltenkt å hente ut stein. Hele prosjektet er avhengig av at snøen er smeltet der steinen er planlagt å hente. Det var snø rester i område i oktober 2013!

Turen planlegges i forbindelse med driftstur til Langavatn før 30. april med start fråHunnedalen P-Plass

Håper SVR kan behandle søknaden før 1. desember da fristen for å søke spillemidler er via DNT 1. desember for prosjekter 2014

Det er også sendt tilsvarende søknad til Forsand kommune

Det er også sent brev til grunneier om tillatelse

Med vennlig hilsen

Per Henriksen
Driftsansvarlig